

Vannak évfordulók, amelyek túlmutatnak önmagukon; egységes folyamatra utalnak, sok-sok előzménnyel és következménnyel. Ebben a megvilágításban az évforduló a sorjázas csomópontja, határkő, amely után folytatódott ugyan az előrehaladás, de már nem úgy, mint annak előtte, más lett a cél, a hajtóerő, a sodrás, minden.

Ilyen évforduló számunkra 1921. május 8., a Román Kommunista Párt megalakulása. Előzményeihez tartozik népünk sok évszázados harca a társadalmi igazságért, haladásért éppen úgy, mint a munkásmozgalmunkban végbement radikalizálódás, balratalódás, a marxi—lenini tanítások romániai térhódítása, a forradalmiság győzelme nálunk és a nemzetközi proletariátus soraiban. Következményeihez pedig hozzátartozik mindaz, ami számunkra a főlzabadulást jelenti, ami hazánk mai virágzását, szocialista építkezésünk sikereit fémjelzi, ami népünk anyagi gyarapodásáról, műveltségének kiterjedéséről és elmélyültségéről vall, avagy országunk nemzetközi tekintélyéről, népszerűségéről, amely nyilván munkásmozgalmunk mélyen gyökerező internacionalizmusára vezethető vissza.

Az igazi, valóban történelmi jelentőségű évforduló az, amelyik nem csupán lezár egy korszakot, nemcsak befejez valamit, hanem még inkább elindít. Előbbi fejtegetésünk szerint: amelyiknek több, mélyrehatóbb a következménye, történelmi befolyása. A pártévfordulónak épp ez az alapvonása. S ahogy telnek az évek, messze sugárzó kihatását annál világosabban látjuk, egyre több tényen, eredményen mérhetjük le, s megünneplése annál tartalmasabb és gondolatébresztőbb.

Az itt között visszaemlékezések az itthon vívott harcok és a nemzetközi kapcsolatok erőmezejében kibontakozott pártélet hajdani jelenségeiről, mozanatairól tudósítanak.

KORUNK

Kolozsvár emlékezetes napja

Beértem a vasúti műhelybe.

Balica Mihai köszönet lapátolt a dobkályhába, felizzította a tüzet, majd cikket olvasott az újságból arról, hogy Ostrogovici-ot, a kolozsvári főműhely igazgatóját a kormány aranykereszttel tüntette ki a harmincmillió lej értékű anyag-megtakarításért, és ennek 10%-át adományozta neki.

— Az anyja úristenit — fakadt ki Iancu szaki —, micsoda csaló!

A szociáldemokrata Iancu felháborodása, mint a nátha, ragadt át a többiekre is, még a meghunyászkodó munkatársak is el kellett hogy ismerjék: nagystilű csalással állunk szemben. Hiszen mindnyájan tudtuk, hogy már egy éve a szakmunkások fele nem végez képességének megfelelő munkát, sőt a vagonépítésekhez felhalmozott elsőrangú faanyag ide-odaszállítgatásával felmérhetetlen kár keletkezett. Ezenkívül a mozdony- és vagonjavításhoz szükséges anyagokat, az öntvényeket is nagyrészt magánüzemekben állították elő, mert azok mindig szép sumával honorálták a megrendeléseket Ostrogovici igazgatónak.

Másnap a *Lupta CFR* című lap Ostrogovici igazgató törvényesített csalásáról tudósított.

A keresetek már négy éve állandóan csökkentek, s az elkeseredett munkások körében az amúgyis izzó hangulatot tovább szította ez a leleplezés, érlelte, olajozta a sztrájk útját. Nemcsak a munkások, hanem a haladó középrétegek, tisztviselők, földművesek, kisiparosok többségét is a munkások igazának megértése felé hajtotta.

Készen álltunk a harcra, de még egyre kétkedünk. Ennek a magyarázata nem sokáig várható magára; sokak kérdésére a grivici munkások 1933. januári-februári tüntetése és sztrájkja volt a válasz. A bukaresti akcióbizottság tagjai elhozták Kolozsvárra a sztrájk jelszavait és az ott szerzett tapasztalatokat. A sziguranca azonban letartóztatta a központi akcióbizottság két és a tartományi bi-